

Adéla Knapová
Nemožnost nuly

Ten okamžik
je pryč.

fra

Česká próza

Adéla Knapová Nemožnost nuly

Česká próza

fra

Adéla Knapová (1976) vystudovala Univerzitu Karlovu v Praze. Od osmnácti let pracovala coby reportérka a autorka v tištěných médiích (Koktejl, Respekt...), od roku 2009 je kmenovou autorkou týdeníku Reflex. Za své texty obdržela různá ocenění. *Nemožnost nuly* je její druhou knihou.

Adéla Knapová
Nemožnost nuly

Adéla Knapová
Nemožnost
nuly

fra

Česká próza
Adéla Knapová
Nemožnost nuly

Fotografie na obálce

Johana Pošová, *Miriam*, 2012

Jako eknihu vydalo roku 2019 Fra,

Šafaříkova 15, Praha 2, www.fra.cz

Elektronické vydání první

© Éditions Fra, 2016, 2019

Text © Adéla Knapová, 2016

Cover photo © Johana Pošová, 2012

Author photo © Radek Brousil, 2016

ISBN 978-80-7521-024-1

ISBN 978-80-7521-084-5 (Pdf)

ISBN 978-80-7521-085-2 (ePub)

ISBN 978-80-7521-086-9 (Mobi)

Obsah

Hlasy	9
1	
Výlet	19
Nula	33
Kosti	36
Blahopřání	44
Bolavý dech	45
Žízeň	50
Hotel	55
Otec	60
Akcident	67
Diagnóza	77
Zrcadlo	78
Matka	85
2	
Moře	89
Entropie	93
Vyznání lásky	96
Za dveřmi	102
Cesta	111
3	
Rok švestky	117
Léto	121
Velký leták	122
Mikuláš	135
Pod hladinou	142
Sestra	159
Rádio	162
Jaro	163
Třetí zákon termodynamiky	168
Křížová cesta	170
Zbytečná láska	185

Hlasy

A pak se to stalo. Nikdo nevěděl jak a proč. Sotva stihl dvakrát mrknout a bylo po všem. Jízdenka se ještě zvolna snášela k zemi, rozhlas pokračoval nevzrušeným hlasem do lidských výkřiků a nastalého zmatku.

Úlek a zděšení. Panika. Jedni rychle ven, na vzduch, druzí blíž, co nejbliž.

Uhněte, chci se podívat. Loktem do břicha, igelitovou taškou s nákupem do kolena. Rána za ránou. Nadávka šplhá po vzteklém výkřiku. Slina do tváře, zaťaté prsty trhají beztak už od rána povolený rukáv saka.

Přitom je dávno po všem. Ten okamžik je pryč. Propásli ho všichni o vlásek.

Když jízdenka konečně dokrouží vzdušným vírem na zem, klekne si, položí obličej na studenou mramorovou podlahu, jeho dech se sráží na ledovém kameni, zatímco očima upřeně pozoruje ty jeho. Modrá na modrou. Bez mrknutí.

Nevydržel však tak dlouho nemrknout. Byl v nevýhodě, jak už živí lidé proti těm mrtvým bývají. Matka ho s křikem tahá za ruku a nutí jej vstát. Něco mu překotně říká, hlas jí důrazem naráží do zubů, ale on nemá chuť ji poslouchat, dál se fascinovaně dívá do těch modrých očí, musí otáčet hlavu, protože ho táhnou pryč; za loket jej totiž tvrdě chytl také otec.

Ven. Od něj. Od toho. Ještě krok, dva a ztratí ho z dohledu.

Matka mu kapesníkem otírá z tváře drobné kamínky a zaschlý prach; bavlněnou látku sliní mezi rudými rty a dře mu obličej kousek po kousku, až po bradu. Štípe to. Kůže červená. Dětská brada se vysunuje a v kapse modrého kabátku ruka natruc svírá špinavou jízdenku. Kořist.

Přes těla dospělých už ho nevidí, ale otec ano, občas tam zabloudí svým pohledem, jako by mimochodem je přitahován stejně jako syn. Vzdalují se od vzrušených hlasů a hluku.

Vítr nadzvedává lemy sak, nafukuje kapuce a trhá lehkou látkou sukni; vlasy mrskají do obličeje. Silněji. Jedním směrem.

Dál a výš. Stoupají. On vmáčknut mezi mlčící rodiče. Hukot z podzemí střídá rámus tady nahore. Proud zatuchlého vzduchu se radostně prorval mezi natěsnanými lidmi a oblečením až sem, spojuje se s větrem z ulice, pohodí společně mastným papírem, s výskavým jáсотem se otřou o zátylek a mizí v mraku nad městem, ze kterého, doufejme, nebude pršet.

Ne teď. Teď se to vážně nehodí. Nemají deštník a zmoknout cestou na návštěvu je nepříjemné a hloupé. Dospělí prodlužují krok, on se víc zachumlá do modrého vlněného kabátku a představuje si, co se tam dole asi děje dál. Není nic zajímavějšího, než ty skleněné modré oči. To téměř neslyšné křupnutí, po němž se do nich vylil chlad.

Sledují s podezřením nebe a spěchají. Jdou

tak rychle, že jim nestačí. Začíná pofňukávat. Zpomalte, já tam nechci. Pojdme zpátky dolů.

Jeho přání hrají na jiném kanále, než jejich pochodový marš. Zrychlit, honem, už ať jsme tam; nemohou se dočkat, až všem poví o té hrůze tam dole.

Co všechno se může jen tak stát. Já ti říkal, že máme jet autem. Teď ještě ke všemu asi zmokneme. Schválně, co na to řeknou.

Zatímco pro jeho rodiče je to uzavřená věc, dopadají mu první kapky podzimní přeháňky na hlavu. Je krásný podzim, říkají, babí léto. Kdo by nosil čepici nebo deštník.

Kapky se chytají za ruce a stékají dolů po schodech do metra. Zem vlhne. Prach se mění v bláto. Ale nemá ho kdo roznášet, lidé se tísní nahoře, byli vyhnáni ven, vlaky metra zastavily a hluk a tlačence, zlost i zvědavost jsou vykázány za policejní pásy.

Jak se teď, k čertu, dostanu domů? Takhle to nestihnu. Co vy? To je pech, řeknu vám.

Někteří se alespoň drží plastové pásy, která hlídá vstup do podzemí; dotýkají se přes ni cizí tragédie. Jen tak si sáhnout. Ještě, že se to nestalo mně. A co se vlastně stalo? To by jeden neřekl. Člověk si musí dávat pozor všude. Neustále. Takový mladý člověk. Bude to v novinách? Tam se dozvíme víc. Už jsem to jednou zažila, byla jsem téměř u toho. Musela jsem všechno popsat policii, ptali se. Pak novináři. Přesto o tom nakonec nikde nepsali. Já teď nebyl tak blízko. Ale snad, když počkáme, dozví-

me se víc. Jen kdyby tak nepršelo. A tam dole to bude nějakou dobu trvat.

Stejně je to nezodpovědnost, zastavit dopravu v celém městě, když všichni spěcháme z práce domů. Myslíte, že to udělal schválně? To mne nenapadlo. Ale nic není vyloučené. V dnešní době.

Byla to nehoda, já to viděla. Slušný člověk. To se pozná. Měl kvalitní oblečení i boty. Nikdo, kdo nosí tak pěkné sako, neskočí pod vlak. Vždyť ani žádný vlak nejel, když tam skočil.

Neskočil. Byla to smůla.

Vypadal úplně normálně, šla jsem kolem něj po schodech. Snad do něj někdo omylem strčil. To se musí vyšetřit.

Škoda, že prší. Zdá se, že podzim je definitivně tady, nedá se nic dělat. Letos bylo dlouhé a teplé léto. Polovina října a stačí lehký kabát a košile. Nemám rád, když takhle lije. Jak mám asi nést tak těžkou věc, prodírat se mezi těmi čumily dolů po schodech a neuklouznout. Jsou prudké a nejezdí. Zastavili je. Mně by ale pomohlo, kdyby je znovu pustili. Alespoň na chvíli, než sjedeme dolů.

Na nás nikdo nemyslí. Podrž to víc, nebo mi rukojeť vyklouzne z ruky. To by byla rána. Nosítka umí být pořádně těžká a kluzká. Tak znovu výš a jdeme, pozor, poslední schod. Jak dlouho jim to tam bude ještě trvat? Viděl vůbec někdo, jak se to stalo?

Vždycky je lepší, když se najde pár svědků. Hlavně musí říkat přibližně totéž. Pak pár fo-

tek, měření, prohledání, podpisy a můžeme nakládat.

Práci v metru nemám rád. Většinou je to ošklivý pohled. Někdy musíme použít silikonovou stěrku s lopatkou, abychom mohli to, co z nich zbude, naložit do pytle nebo na nosítka.

Člověk si zvykne na hodně. Při své práci musím. Někdy je mi ale vážně na zvracení. Třeba když jde o vlak nebo když někoho smete kamion, to mi pak nebývá dobře od žaludku. Ale dnes to jde, jak vidím.

Dnes je dobrý den. Obědval jsem guláš s chlebem. Nejdřív infarkt v parku a teď tohle. Vlastně je to docela netypické pro metro. Tomu se říká smůla, takhle si zlomit vaz. Tedy pro nás je to štěstí. Čistá práce. Jak se něco takového může stát? No jistě, máme počkat. Pojd', sedneme si na lavičku. Kdo ví, jak dlouho to ještě bude trvat.

Člověk se brzo obrní. Je to nutné. Mozek sám automaticky všechny úvahy nad lidským osudem a smyslem života umlčí, zažene do nejzazších koutů mysli. Práce. Suchá fakta. Rychle, věcně, neosobně. Jako koneckonců dnes všechno. Jen ne nic osobního, nic, co by mohlo člověka vykolejit z každodenní rutiny a přimělo ho přemýšlet.

Takže rychle, navléct si rukavice. Ty první praskly. Úplně se mi rozpáraly o hranu nehtu, který jsem si ráno zlomil o klíč od auta. V kapse uniformy mám náhradní, ještě smotané do ruličky. Tenká pryž je ideální, když se chcete něčeho dotknout a nic přitom necítit.

Jakoby všichni lidé byli poslední léta obalení v gumě.

Mohutná kapka se odlepila z potrubí, jímž vede ventilace, uhodila ho do temene hlavy a přinutila rychle vykročit k ostatním na konec nástupiště. Sestoupil do kolejiště. Sahal a necítil. Díval se, ale neviděl. Pouze zaznamenával. Všechno je tak, jak má být.

Otevřené oči. V nich údiv nebo snad překvapení? To se nikdo nedozví. Dívá se na něj. Modrá na šedou. Obě svým způsobem prázdné, bez duše, bez života, ať už mrtvé oči nebo ty živé.

Pod tělem se začala tvořit kaluž. Déšť protekl až sem, i on si chce sáhnout. Ochladilo se. Položil na zem igelitový sáček, opřel si o něj koleno; nebude se přece kvůli nějaké mrtvole válet v blátě.

Když se cestou sem zatáhla obloha, jeho pomněnkové oči začaly volně přecházet do šedé. Někdy prý až zezelenají, vybavil si slova své matky, když se díval do pozoruhodně světle modrých nehybných očí toho druhého. Tady tomu nešednou, pomyslel si, když se k němu sklonil téměř na dotek nosů. Neodolal a položil dlaň na jeho tvář. V pořádku, nic necítil. Ani v konečcích prstů lapených v pryži, ani ve svých spáncích. Pryč jsou časy, kdy mu v podobných situacích začali ruce okusovat neviditelní mraenci a krev v hlavě vřela tak hlasitě, že nic a nikoho chvílemi neslyšel. Krev je hlučná.

Teď vnímal vše jasně. Chladně. Studená guma na vychladlou kůži.

Kapsy saka má téměř prázdné, slyšíte? Zaprotokolujte. Jen peněženka a klíče od auta. Peněženka je plná peněz.

Už dlouho nepotkal nikoho, kdo s sebou měl tak málo věcí. Co vlastně dělal s klíčky od auta tady dole? Drahé sako a zdá se, no to je tedy věc, že má ručně šité boty. Je to poprvé, co na někom mladém vidí ručně šité boty. Dívá se na své sportovní, nepromokavé, které nosí celoročně. Jak se taková věc stane? Kdo něco viděl?

Všichni a nikdo, zazní sborem od těch, kteří dělají svou práci nahoře na nástupišti.

Nakloní se, aby prozkoumal zvláštní úhel, jež svírá ona úhledná hlava s železnou kolejí, ale igelit položený v blátě uklouzne a on padá na tělo pod sebou.

Sakra dávej pozor, vstaň, přestaň mu mačkat hlavu, takhle s tím už nic neuděláme.

Vytahuje malíček z modrého oka, zvedá druhou ruku ze zlomeného nosu. Vzal mu jeho podobu.

Měli jste to už přece nafocené, nebo ne? Je tady zima. Skončil jsem.

Vstává, celý od bláta.

Je to k vzteku, takhle sebou praštit. Myslím, že jsem mu zlomil nos. Něco křuplo, když jsem dopadl. A všimli jste si, že ani nemá rozbitou lebku? Nechce se tomu věřit. Tak nešikovně spadnout.

Sundává si rukavice a odhazuje je do koše na nástupišti. Hej, vy tam na lavičce, už můžete, odneste ho.

Odchází s ním. Za pár minut odstraní pás-

ku nahoře na schodech a netrpěliví, naštvaní, zmoklí a zvědaví lidé se znovu nahrnou dolů do tubusu na cestu domů, na nákupy, do kina, do hospody.

Co se tam dole stalo?

Ale, banalita, říká nahoře prochladlým kolegům, kteří hlídali pásku.

Nestojí to za řeč, nese se davem vlhkých těl, zatímco se dávají do pohybu v rytmu železných jezdících schodů. Hloupost, pitomost. Ale že sprchlo pořádně, co?

Vzdušný vír zvedá lemy kabátů a hluk, změť hlasů, hlášení rozhlasu a brzdy právě přijíždějícího vlaku, to vše a mnohem víc plní k prasknutí prostor pod zemí. Jediné, co zůstalo po neslyšném křupnutí, jsou dvojce gumové rukavice, obal od žvýkaček a kus policejní pásky v odpadkovém koši.

A použitá špinavá jízdenka vystavená na polici v dětském pokoji v nedalekém malém městě.

